

Egyetértés

POLITIKAI NAPILAP

DEBRECZEN, 1921.

III. ÉVFOLYAM, 123. SZAM.

PÉNTEK, JUNIUS 3.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egy hónapra 50— K Félévre. . 220— K
Negyedévre 110— K Egész évre 440— K

EGYES SZÁM ÁRA 2 KORONA.
Kapható az összes dohánytözsdekben és
az utcai árusítóknál

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ferencz József-ut 26., I. em. (passage)
a városi bérházban.

Hóbert

névvél szokták illetni azt a tömeghisztériai jelenséget, mely mind több és több áldozatot követel s a katonának fegyvert ad kezébe, hogy maga ellen fordítsa, a tisztviselőnek a Duna fullasztó vizét tanácsolja gyógyító orvosságul, a nőnek mérget kever a poharába, hogy egy szebb világ iránti vágyát vele ölje el. Mert nem élet megadásán kell az öngyilkosságok okát keresnünk, hanem a kielégülhetetlen vágyakozásban. Nem a mulatozás, tivornyák s féktelen életkiélés zavarta ma halálba világszerte az embereket s épen ezért bajuknak orvosságát sem az élvezeti alkalmak elvonásában kell megtalálnunk. Nyugalmat és munkalehetőséget kell számukra biztosítani. Valamelyik fővárosi lapban jelent meg a napokban egy hadifogolyoknak komoly és szép levele. Ebben a levélben az foglaltatott, hogy kérgesek itthon a szívek s az agyak sehogysem akarják megérteni: „béke legyen már egyszer”. Józan észsel arra kellett volna következtetni, hogy a háboru alatt itthonmaradtak kinzó várakozása csendes megértéssé értékesül a háboruk és forradalmak után s a szemekben meg tud maradni s állandósulni a zivatros esztendőket egyetlen nemes produktuma: a résztvevő, megértő, megbocsátó könyv. De ez a könyv úgy látszik tüzesre száradt s riadtan minden más emberben ellenséget tud látni csak. Ezért hiába aztán különösen a messzeségekből hazajöttek, a leszakított testrészekről kiüldözöttek, a frontokon áhítatosakká békültek minden jó szándéka és boldog, békés csendű munka s szeretet utáni vágyakozása: az üres, tűzben forgó, könnytelen szemekben társat nem találnak. Várakozunk vissza szemekbe a könyvet s ezzel melegség támadt a lelkeinkben is s az étellel kibékülővé tehetjük azt, ki most mindig a nagy céltalanság gondolatával kél és fekszik s zaklatott fejét nem tudja nyugalmak kispárnáján megpihentetni. Mindent lehet, mindent szabad, csak azért nehéz ez, szóval óvakodjunk. Letörést, harcot emlegetni fölösleges is, ártalmas is. A harcba fáradt ember számára a harc szükségességének hangoztatása életundort idéz elő, letörés emlegetése a letörtnek még jobban magabarozkodást okoz. És ha némelyek könyveket, vagy sajtótermékeknek tulajdonítják azt a szellemet, mely a fegyvert az öngyilkosok kezébe adja: nézzenek jól széjjel s ott keressék azokat, hol az a két

szó leggyakrabban fordul elő: a zabolázatlan, politikába vadult tömegszünetedélyek újbóli felzavarására egyesültek s kérések meg őket, hogy ezt a két szót írják minden hasábra legalább

egyszer: béke, szeretet. Még az se baj, ha ez a két szó csak a sorok közül mosolyog elő látatlanul, mert aki ezt keresi, onnan is meglátja s akkor majd jobban szeret élni.

Biharvármegye egymillió alapítványt tesz a debreczeni Tisza István-egyetemen.

Budapest, június 2. Bihar vármegye tegnap tartotta a gróf Tisza István egyetem névadására ügyében rendkívüli közgyűlését. Kovács Nagy Sándor dr. főispán, elnök méltatta a debreczeni egyetem azon tetteit, hogy az egyetemet Tisza Istvánról nevezték el s javasolja, hogy követendő példaként a vármegye 200 ezer koronát szavazzon meg, amit a vármegye közönsége adakozás útján egymillió koronára egészítene ki s ezt ajánlják fel alapítványként a Tisza István-egyetemnek. A közgyűlés több pártoló hozzászólás után ezt elfogadta. — Hírszerint több törvényhatóság követni fogja ezt a nemes példát, hogy ezáltal a debreczeni egyetem alapját megerősítsék.

Berky Gyula a kaszinói politika ellen.

Budapest, június 2. A nemzetgyűlés csütörtöki ülését délelőtt 11 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök.

A napirend előtt Csizmadia Sándor Rassy Károly beszédére válaszolva kijelenti, hogy az Igazság című lap kiadója a pénzt honnan veszi, nem tudja és ahhoz semmi köze. Arról, hogy a kormány szubvencionálna a lapot, tudomása nincsen.

Szabóky Jenő a költségvetéshez szólal föl. Szól a tisztviselő kérdésről. Az internálásra, mint szükséges rosszra még szükség van. A diplomáciai képviselet jobb megszervezését, finn követség felállítását kívánja.

Berky Gyula: A kormánnyal szemben a várakozó bizalom álláspontjára helyezkedik. A külpolitikánk alapja a legutolsó két esztendő alatt az elkeseredés és gyűlölködés volt s nem is lehetett más. Most azonban ennek meg kell változni. Számolnunk kell erőviszonyunkkal. Külpolitikánknak két bűne volt, az egyik az abszolút passzivitás, a másik hogy a Habsburg orientációt a külföldön magyar orientációnak tartották. A régi külügyi iskolát járt emberek vették át s ezek nem tanulták meg a kereskedelmi, gazdasági és szociális állapot kibogozását. A külügyminisztérium s a diplomáciai kar olyan fényűzés, amelyet az ország nem bír el. Bizik Bánffy Miklós gróf miniszteriségében. A gyűlölet politikáját többé nem folytathatjuk, hanem a kiengesztelést kell folytatnunk. A Habsburg orientációnak meg kell szünni. A cseh-jugoszláv korridor azt jelenti, hogy Nyugat-

Magyarország legyen Ausztriáé. Ez esetben pedig vasgyűrűbe záródunk be, s milyen sors vár akkor Csonka-Magyarországra. A magyar érdekeket szolgáló külpolitikát kell csinálni. Jelentse ki a kormány, hogy Baranyában csak a törvény fog uralkodni. — Nem elég irredenta gyűlést tartani, plakátokat kiragasztani és szobrokat állítani, hanem

olyan belső politikát kell csinálni, amelynek vonzó ereje van.

A földbirtokreform egyike a legfontosabb kérdéseknek. Sajnálja, hogy a földművelésügyi miniszter nem foglalkozott a hitbizományok kérdésével. Kijelenti, hogy az agrárdemokrácia gondolatával szakitó politikának nincs jövője. Követelik a választójogot, a közigazgatás reformját s a földreformot. Ugy látja, hogy a régi kaszinói politika érvényesülésére törekcsenek az egész vonalon. Azt a rágalmat terjesztik egyesek, hogy a magyar nép nem becsüli az intelligenciát. Ez nem igaz, mert a magyar nép becsüli azt az intelligenciát, amely megbecsüli a magyar népet. A közigazgatás reformjára szükség van, mert sok olyan tisztviselő van, aki alkalmatlan arra, hogy vezesse a közigazgatást. A főrendiházhoz ez idő szerint csak a tradíció kedvéért nem ragaszkodik. Miután nem tudják, mi van a belügyminiszter tarsolyában,

követelniük kell, hogy soraikból valaki a belügyminiszter mellé kerüljön. A nemzetgyűlés mandátumának meghosszabbítása nekik nem kell.

Takarékosságot követel a hadseregnek is. Az osztrák hadseregtől átvett idegen tisztet bocsássák el. A rekriminálásokat hagyják abba, a forradalom felett a törvénelem fog itélkezni. A bűnösök kerüljenek a bíróság elé, a jóhiszemű embereket ne terhelje semmi felelősség. Így vádaskodtak azok Szabó István ellen, akik míg Szabó kiment a nép közé, hogy korlátot emeljen a szélsőségeknek, addig ezek Svájcban voltak!

A tisztességes toll és szó szabadságát meg kell adni. Nem hajlandó sem a cenzurát, sem a sajtótájékoztató, sajtóellenőrző bizottságot akceptálni.

Az egységes pártot könnyű megteremteni, csak aki ezt kívánja, támogassa őket a magyar nép szükségleteinek felismerésére és kielégítésére irányuló törekvésekben.

A szónokot a miniszterek s a nemzetgyűlés minden oldaláról sokan üdvözölték.

A délutáni ülés zárt üléssel kezdődött, amit Hegedüs Loránt pénzügyminiszter kívánságára rendelték el. A zárt ülésen a közadók fizetésének felemeléséről volt szó. Ezután folytatták a költségvetés vitáját nyílt ülésen. Tasnádi Kovács József, majd Temesvári Imre szólaltak fel. Birálják a kormány politikáját. — Ezután Zeőke Antal interpellációt intéz a honvédelmi miniszterhez az 1920-beli évfolyam szabadságolása ügyében.

Belitska Sándor honvédelmi miniszter megnyugtató választ ad Napirendi előterjesztés után az ülés vége 8 órakor.

A csehek nem adtak Apponyinak utlevelet

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Budapest, június. Ma délelőtt fél 1 órakor a képviselőházban pártközi konferencia lesz, amelyen az Apponyi Albert családján a csehek által elkövetett sérelmeket fogják tárgyalni. — A csehek ugyanis megtagadták az utlevelet Apponyi családjától.

Védekezés a szőlő és gyümölcs ellenségei ellen. A kertekben felépett temérdek élősd rovar ellen legbiztosabb a 80 %-os nikotin sulfáttal való védekezés. Ez a szer már kapható a debreczeni nagytözsdekben. Utalványokat a Gazdasági Egyesület titkári hivatala ad. (Piacutca 61.)

A korona 2-35

Budapest, június 2. A csütörtöki tőzsdé na valutapiac zárata a következő volt: Napoleon 760, angol font sterling 905, dollár 235, márka 3.75, francia frank 19.60, lira 12.70, osztrák korona 0.39 $\frac{1}{2}$, rubel 0.70, lei 3.83-3.95, sokol 3.40-3.50, korona és frank dinár 6.85-7.05, lengyel márka 0.25.

Zürich, június 2. A tőzsde csütörtöki zárata a következő volt: Berlin 8.97 $\frac{1}{2}$, Hollandia 196.20, London 22.22, Páris 47.85, Milánó 30.10, Prága 8.35, Budapest 2.35, Zágráb 4.30, Bukarest 9.45, Varsó 0.55, Wien 1.27 $\frac{1}{2}$, osztrák lebélyezett 1.—

Betiltott ülés.

A Debreczeni Függetlenségi és negyvennyolcas párt június 1-én intéző bizottsági ülést akart tartani, de ezt a rendőrség nem engedélyezte. Az ülés egyik fontos tárgya az lett volna, hogy a debreczeni függetlenségi és 48-as párt miképpen vesz részt a június hó 5-én, vasárnap Budapesten tartandó országos függetlenségi párt gyűlésén. A debreczeni párt körében nagy feltűnést keltett az intéző bizottság ülésének betiltása. Az elnökség — értesülésünk szerint — okvetlen megfellebbezi a rendőrség betiltó határozatát. Egyben felkéri a párt tagjait, hogy amennyiben tehetik, a debreczeni párt képviselőiben minél többen vegyenek részt a budapesti országos nagy gyűlésen.

▼ SZÍNHÁZ ▼

Pénteken az Ezüst sárly B) bérletben.

Érdekes színházi hírek. Az Ujság tegnapi száma írja:

„A debreczeni primadonna Ujpesten. Buday Ilonka, a debreczeni színház szubrett primadonnája ösztől kezdve Andor Zsigmond újpesti Blaha Lujza színházához szerződött. Ennek a szerződésnek külön érdekessége, hogy Buday Ilonka távozását s minvidéki színésznő, Debreczenben ezer korona évi fizetése volt.” Azt hisszük, hogy Kardoss G. mindenesetre sajnálattal látja a Buday Ilonka távozását s minden igyekezetével azon lesz, hogy megfelelő erővel pótolja. Buday Ilonkát rövid itt működése alatt is megszerette a debreczeni közönség s bizonyára méltóképpen is kifejezésre fogja ezt juttatni, ha majd a bucsufellépés ideje elérkezik. Buday Ilonka különben még több kitűnő szerepét bemutatja Debreczenben. — Szigeti Jenő, a Csokonai-színház népszerű vendégművésze, hír szerint — már a jövő hét keddjén fellép a Gyimesi vadvirág című pompás népszínműben.

Ma, pénteken, jelenik meg a Színházi Figaró szenzációs új száma.

Reichstadi herceg Sasfiók, a nagy Napoleon fiának tragédiáját mutatja ez a film. Előadások 5, 7 és 9 órákor az Apollóban.

Déliab, az évad legnagyobb magyar filmje az Urániában. Előadások 5, 7 és 9 órákor.

Az utszéli rózsza, amerikai film, dráma 5 felvonásban. Mac Murray, a tüneményes amerikai star játssza a főszerepet. Előadások az Aranybika moziban 5, 7 és 9 órákor.

Az angol csapatok megkezdték az előnyomulást a lengyelek ellen.

Bécs, június 2. Angol csapatok, — körülbelül 6 ezer főnyi — megkezdték az előnyomulást a lengyelek ellen. Hajnalban megszállták Grossoteringet. Ellenállásra nem találtak, a lakosság is nyugodtan viselkedik. Az angol csapatok Stubendorf irányában vonulnak előre.

Varsó, június 2. Az angol csapatok teljes hadifelszerelésben készenlétben vannak Felsősziléziában. A lengyelek nem tanúsítanak ellenállást.

Három új esetben állapították meg a kiütéses tifuszt.

Több beteget gyógyultan kibocsátanak a járványkórházból.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Az újabb kiütéses tifuszgyanus megbetegedések közül, amelyeket még május 30-ika előtt fedeztek föl, négy eset marad bizonytalan, amelyekben a vérvizsgálatot most fejezték be. A vérvizsgálat eredményeképpen megállapítást nyert, — hogy

három betegnél, akiket a Vendég-utcából és pedig a 40. sz. ház környékéről szállítottak be, kiütéses tifusz van jelen.

A negyedik esetben kiderült, hogy a beteg hevenylázás bélhurutban szenved. Ezt a beteget ki is bocsátották a lakásába.

Eddig a járvány egész tartalma alatt, május 31-ig előfordult 24 beigazolt kiütéses tifusz-eset. — Ezek közül husznál kétségtelenül megállapított, hogy

a betegséget a Vendég-utcai járványfészkekből kapták meg.

A két mazur, Lehár Ferencnek, a budapesti Király Színházban most nagy sikerrel előadott legújabb operettjének kottái két füzetben megjelentek és kaphatók a „MELIUSZ” könyv- és zeneműkereskedésben.

KITŰNŐ FÉRFI-INGEK FRANK EDÉNÉL

Egy álmenekült szélhámosságai.

Meglopta a barátját és csalt a gazdája nevével.

A debreceni rendőrség tegnap egy vakmerő és veszedelmes szélhámost tartóztatott le.

A szélhámos Szentpáli Sándor menekültnek mondta magát, de állítását mivel sem tudta igazolni. Néhány hét előtt szolgálatba állott Horváth Ferenc nagycseri gazdálkodóhoz. Itt megtudta, hogy Horváthnak a Darabos-utcán egy ismerőse lakik. Bejött ide s azzal a hazugsággal, hogy a gazdája küldi ruhaneműeket, szalonját és élelmiszereket csalt ki. A ruhaneműeket eladta, az élelmiszereket is részben értékesítette, részben elfogyasztotta. Ezután bejött Debreczenbe s itt barátságot kötött Major Imre gazdálkodóval, akitől nagyobb összegeket ellopva Budapestre akart szökni.

Major Imre azonban épen kinn volt a vasuti állomáson, felismerte a tolvaj jóbarátot s átadta a rendőrnek.

Egy vidékről, Nyirbalkányról hozta, egy vasuti kalauz felesége, egy rendőr, aki sok helyen fordult meg, egy pedig egy mindenféle csavargó cigány.

Május 30. óta újabb eset nem fordult elő. A betegek állapota nagyon kielégítő s előreláthatóan több haláleset már nem is fordul elő. Az egész Sipos-család, amelyet először vittek be a járványkórházba s amelynek lakása az eredeti járványfészek, már teljesen egészséges s ki is bocsátották volna őket, de egy két éves kis leány kanyarót kapott s így az anyát is tovább benn kellett tartani s vele a többi Sipos-gyereket is, mert ha ezeket kibocsátják, felügyelet nélkül elzülhetnek.

A járványkórházban ma összesen 18 pozitív beteget ápolnak, — akik közül holnap, vagy holnapután hat beteget gyógyultan kibocsátanak.

▼ KÖZGAZDASÁG ▼

A debreczeni Gazdasági Egyesület kiküldöttei az országos gazdaggyűlésen.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület június hó elsején tartott nagy gyűlésén az ország minden részéből összesereglettek a gazdák küldöttei. Debreczenből Jóna elnök és Vásáry József alelnök vettek részt. A gazdaggyűlésen a teljes szabadforgalom mellett foglaltak egyöntetű állást. A határozati javaslatokhoz a debreczeniek részéről Vásáry József szólott, aki miután elfogadja a javaslatot, kifejti Debreczen helyzetét. Debreczen — ugymond — a falu és város találkozóhelyén fekszik, képviselte a nemzet színe előtt nincs. Kifejti, hogy a debreczeni árvizsgáló bizottság működése nagyon káros a gazdákra. A falu és város egyetértése ne szalmaláng legyen, hanem minden rendű és rangú gazda fogjon össze, hogy a gazdatársadalom súlyát biztosítsa. E célra legalkalmasabbnak tartja a Földműves Szövetséget.

Vásáry után többen felszólltak és követelték, hogy mindenki, aki megtudja keresni kenyerét, lássa el magát. A forgalmi adó a csempészet és passzus nélküli adás-vevészt fogja eredményezni.

Nagyatádi Szabó István kijelenti, hogy a kormány és a nemzetgyűlés álláspontja a teljes szabadforgalom. Ha Magyarországon az alap és az erő a föld, ezt gyengíteni nem szabad, de a termelőképesség emelése mindenkinek kötelessége; ezért minden korlátozásnak véget kell vetni.

Esnek a marhaárak. Budapest, június 2. A csütörtöki marhavásárban a felhajtás 850 darab volt. Irányzat továbbra is lanyha. A vidéki áresések hírére, továbbá a nagy zöldfőzelék felhajtásra való tekintettel az árak különként 3-4 koronával estek.

Amerikai áruk. A kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekeltség figyelmét, hogy különböző gyarmatárak newyorki árjegyzései megtekinthetők a kamaránál.

Keleti vásár Lemberghen. Lengyelország budapesti képviselője értesítette a debreceni kereskedelmi és iparkamarát, hogy Lemberghen a nyugati árucikkek és keleti nyersanyagok e régi kicserélő helyén nagyobb stílusú Árumintavásárok rendezését tervezik. Az első ilyen árumintavásárt a f. év őszén óhajtnak rendezni s Lemberghen ezidőszereint már működik a vásár rendezését intéző hivatal, amelyet a kormány mellett a kereskedelmi és ipari érdekeltség is támogat s amely az Árumintavásár rendezéséhez szükséges tőkét már biztosította is. A vásárhivatal ezidőszereint a lembergi kereskedelmi és iparkamara épületében talált helyet. A kamara ezúton hívja fel a kereskedelmi és ipari érdekeltség figyelmét e fontos kereskedelmi akcióra.

Időszakos mértékhitelítés megkezdése. A kereskedelmi és iparkamara ezúton értesíti az érdekeltséget, hogy az I., V. és VI. kerületben, valamint a külsőségeken lakó felek részére a mértékhitelítés Teleki-utca 79. sz. alatt fog eszközölni. Az áll. mértékhitelítő hivatal felszólítást fog intézni a felekhez mértékeik bemutatása, illetőleg hitelítésre céljából, amely felszólításra az ugyanott kitűzött időben tartozik a fél pontosan megjelenni. A mértékek tisztán, a hitelítési bélyeg megsértése nélkül mutatandók be. Az időszakos hitelítésben részt nem vett felek, valamint azok, akik hibásnak talált mérlegeiket ki nem javították és a javító iparos által nem hitelesítették, kihágási eljárás lesz indítva. Akik bármilyen okból ez év végéig felszólítást nem kapnának a mértékhitelítő hivataltól, arról írásban vagy személyesen is tehetnek jelentést, hogy mértékeik bemutatására a hivatal egy bizonyos időt tűzhesen ki. Egyébként a hivatal mindennemű mértékügyben készségesen ad felvilágosítást a hozzá forduló feleknek.

Tiltakozás Nyugatmagyarország elszakítása ellen.

Budapest, június 2. A Területvédő és a Nyugatmagyarországi Ligák tegnap délután 5 órákor együttes nagy tiltakozó gyűlést tartottak Nyugatmagyarország elszakítása ellen. — A nagygyűlésen Tiriny Gusztáv elnök fejtegette a trianoni békeszerződés igazságtalanságait. Krisztián Ferenc beszéde és több Végvári vers elszaválása után, Turner Mihály, Sopron város polgármestere a horvátok, vendek, németek nevében tiltakozott az elszakítás ellen. Határozati javaslatot fogadtak el, melyben felhívják a kormányt, hogy Nyugatmagyarországot sem részben, — sem egészben át ne adja az osztrákoknak.

• HIREK •

Feketék — fehérben.

Amerikai levél.

Amerika! New-York! Nem lehet New-Yorkról azt mondani, hogy igazi yankee-város. Ez inkább nemzetközi Babel, ahol pénzesinálás (money making) után szalad mindeki. — Nem is csoda azután, ha ebben a zürzavarban az emberek elvesztik szép és jó iránti érzéküket.

Az idegent meglepetésként a new-yorki ember hallatlan udvariassága. Ha valaki az utcán csak hozzád is ér, — már azt mondja: óh! bocsánatot kérek! Amire rá kell felelni: Ugyan! minden rendben van. Ezt a vonást az igazi yankee-től, a benszülöttől lesték el — ép úgy a halk beszédet minden nyilvános helyen.

Férfi férfi előtt semmi pénzért meg nem emeli kalapját, — csak nő előtt.

Ép úgy, ha valami helyiségbe megy, senki sem veszi le kalapját. De, ha nővel beszél, leveszi. — különösen első találkozáskor. Ha férfi nőt kísér, a férfi mindig a kocsit felé eső oldalon megy. Az egész világon itt láthatók a legizléstelenebb nők. Most itt a divat: papagájzöld kalap keskeny széllel, vagy anélkül, — körül színes gyümölcsök vagy virágok. Vagy narancsvörös kalap, tollal borítva az egész.

A ruha, a térden felüli divatos, derékban semmi feszeség.

A kabát olyan, mint otthon — bő lebernyeg. Keztyű könyökig érő. Igen sokat láttam cilindert kalapot, fehér, fonott szalmaszéllel. Igen furcsa. Még a legszegényebb nőnek is van kitűnő bundája, — pedig 2—300 dollár. Szegény fekete nők, — azok sem akarnak elmaradni a fehérek mögött és konkurrálnak velük. De hogyan!

Rögeszméje és hőbortja minden feketének, hogy fehérben, de legalább is igen világos ruhában járjon.

A négernek nem szabad azt mondani, hogy „néger”. Ezért a szóért ölni képes. — Feketének vagy színesnek kell nevezni őket. Igen sok jár köztük nagy szemüveggel. — Tulajdonképpen csak itt, Keleten oly szabadok. Nyugaton igen el vannak nyomva

Ott pl. az utcán, ha egy fehér ember előtt nem tér ki a fekete, — lelővi, mint a kutyát.

Senki sem szól érte neki. A villamosban külön helyük is van. Ott a fehérrel levett kalappal beszél. De itt már megnőtt a néger. Külön városrészben laknak, a Lenox Avenue vidékén. Azért itt sem engedik be őket egy jobb vendégelőbe, vagy ha bemelegszik, — olyan harsos árat szabnak neki, hogy többé nem megy jobb helyre. Egyébként békés, szorgalmas, igavonó állatok. De már van egy pár rendőr és levélhordó köztük. Főfoglalkozásuk: hordár, liftkezelő, cipőpucoló, személtuvarozó, chauffeur, szolga, portás stb. — A Wild-Westen naponta meglinecelnek 5—10-et.

A debreczeni Gazdász-napok nagyszabású programja.

Felhívás a fogattulajdonosokhoz.

Óriási méreteket ölt a június 4-iki és 5-iki „Gazdász-napok” gazdag és színes műsora, melyet a debreczeni m. kir. gazdasági akadémia hallgatói rendeznek menekült gazdaszártsaikkal támogatására. Az ünnepélyek fővédnökségét gróf Széchenyi László és neje Wanderbillt Gladys vállalták, míg védnököknek Kratochwill Károly tábornok, körletparancsnok, Hubert és Szomjas főispánokat, Pokoly József tud. egyet. rektort és Gass Gyula gazd. akad. igazgatót kérték fel.

Az ünnepélyek 4-én délután külön vonattal érkező vendégek fogadásával kezdődnek, majd este fél 9 órai kezdettel műkedvelő irredenta díszelőadás lesz a Csokonai-színházban, hol a szereplők helyét a helybeli előkelő urak leányok és gazdászok töltik be.

Június 5-iki nap szenzációja a Nagyerdőn lezajló „Gazdász-ünnepély” lesz, melynek keretében a legkülönbözőbb és legmulatságosabb szórakozásokban lesz a nagyközönségnek része. Lesz gazdász-csárda, con-fetti-sátor, becsali csárda, Turul-játék, arató-ünnep, mintegy 100 műkedvelő szereplővel, virágos kocsikorzó, ökrös-szekér

Ami itt kitesznek a szeméshordóba az utcára, — azt otthon egy szegényebb család elhasználható, illetve elhordozható.

Itt ismeretlen a cipőfoltozás vagy talpaltatás, meg a ruhaátalakítás és fordítás. Ami használt tárgy, annak már semmi értéke. Cipő, sapka, gallér, harisnya, kabát, nadrág, nőikalap hever a szeméshordóban. — Az utcán majdnem egész szivarok, negyedig szívott cigaretták, bádög cigaretták, dohány- és szivaros dobozok hevernek.

Ma délelőtt láttam egy autós menetet: elől egy nagy széles, fekete autó és hátul 8—10 széles fehér szalag libegett — odakötvé. A kocsit hátán tábla:

„Hallól Ép most házasodtam meg!”

felvonulás, hangverseny, cigányzene és a Csokonai-színház művésznői és művészei által előadott cabaret-tréfák. Ugy a kocsikorzó, mint a szépségverseny győztesei között értékes díjak kerülnek kiosztásra. — A Gazdász-ünnepély belépő-jegyei a helyszínen a következő áron kaphatók: Személy-jegy 10 kor. Katona- és gyermek-jegy 5 kor. Kedvezőtlen idő esetén a műsor színpadon bemutatható része a Csokonai-színházban lesz megtartva 4 órai kezdettel.

Amint értesülünk, az ünnepélyen a fővédnökökön és a védnökökön kívül számos előkelő fővárosi vendég is részt fog venni.

A Gazdasági Akadémia ifjúsága felkéri a keresztény fogattulajdonosokat, hogy fogataikat Budapestről érkező vendégek fogadtatásához június 4-én délután 5 órára a Petőfi-tér, Nagyállomás bocsássák a rendezőség rendelkezésére. Felkéri a rendezőség a fogattulajdonosokat arra is, hogy azok, kik a virág-kocsikorzón részt óhajtanak venni, feldíszített fogataikon június 5-én délután 4 órára a nagyerdei villamos végállomásánál jelenjenek meg.

Itt sok a bolond, excentrikus ember. De sok is az örült. — Sehol annyi kövér embert nem lehet látni a világon, mint Amerikában. Minden ötödik ember Duci bácsi. Különösen a policemenek — mindegyik óriás — majd kicsattannak a jóléttől. Minden utcáson van rendőrteléfono-kazetta (villanyducon), ahol megteszi jelentéseit. Óriási tekintélye van. Ha a fele lenne a budapestinek — csend és rend lenne otthon. S. J.

Haragszanak a csehek a levél-címzésekre. A belügyminiszter a kereskedelemügyi miniszter átirata nyomán értesítette a polgármestert, hogy a Magyarországtól elszakított területeken lévő hatóságokhoz szóló levelek címzésein mellőzzék a „magyar királyi”, „Felső Magyarország”, „megszál-

lott terület” megjegyzéseket, mert az ilyen megjegyzésszerű leveleket különösen a cseh posta ismeretlen jelzéssel visszaküldi, illetve azokat a pozsonyi cenzura hivatal a forgalomból kirekeszti.

Eljegyzés. Altman Dezső Nagy létéről eljegyezte Fülöp Etelkát Monostorpályiból. (Minden külön értesítés helyett.)

A jog- és pénzügyi bizottság ma, pénteken délután 4 órakor tartja ülését a városháza kistanácstermében.

Ötvenöt évig a tanügy szolgálatában. Mergócsy Gyula a szarvasi tanítóképző gyak. iskolájának nyugalmazott vezetője hunyt el tegnap csendesen. Nyolc évvel ezelőtt került Debrecenbe, s nyugdíjában is folytatta a munkát, részint mint az evang. növendékek hitoktatója, másrészt mint a kereskedő tanonc iskola buzgó tanára, ki kötelességét szinte napjainkig hiven teljesítette. Utolsó útjára a védkerti halottas házból pénteken fél 3-kor kísérik az elhunytat, kinek emléke tanítványai tizezrei szívében örökké élni fog.

Lopás a postán. Dr. Papp Károlyné tegnap a postán föl adott egy levelet. Magával vitte 1500 K értékű drága napernyőjét, amelyet távozásakor ott felejtett a postahelyiségben. Csak otthon jutott eszébe, hogy napernyője vele volt. Visszasietett a postára, de már akkorra a napernyőnek hiűt helye volt, valami tolvaj elvitte. A rendőrség nyomozza a drága napernyő tolvaját.

A DMKE internátus ügye. A szegedi polgármester tegnap táviratban közölte Debreczen város polgármesterével, hogy Simó Elemér dr. Szeged városi tisztifő-ügyésze a kultuszminisztérium részéről mint kormánybiztos szombaton Debreczenbe érkezik, hogy itt a város képviselőivel a DMKE épületének megváltása ügyében tárgyalásokat folytasson.

Betörés. Özvegy Benedek Endréné följelentést tett a rendőrségnek, hogy tegnap reggel ismeretlen tettes behatolt József királyi herceg-utcai lakására s onnan 5000 korona értékű ruhaneműt lopott el. A rendőrség nyomozza a tettest.

Baleset hintázás közben. Bőr Ferenc III. gimnazista hintázott a lakásuk udvarán levő hintán. Egyszer csak a fiu alól kicsuszott a hinta s a szerencsétlen gyermek fejével a földre zuhant. Súlyos sérüléseket szenvedett.

Az anzikskártyák alkonya. Valamikor népszerű intézmény volt az anziksz, amely kedves lehetőségeket teremtett olyanok között, akik különben a társadalmi illet törvényei szerint nem levelezhettek. A közszükséglet hatalmas iparrá emelte. Manapság már csak azok leveleznek, akiknek fontos elintézni valójuk van, az anzikszküldés fölösleges fényűzéssé vált, még a szerelmesek is csinján élnek vele. Az anziksz ki-halásával azonban egy hatalmas iparág ment tönkre s maga a posta is érzi, hogy itt valamit tennie kell. És legjobban érzi a csapást Németország, amelynek például 1914-ben 84 millió márkányi anziksz kártya kivitele volt. Öngyilkos ármentesítő mérnök. Tiszaföldváról jelentik, hogy Schusztér Ferenc, az Alsószabolcsi Ármentesítő Társulat cibakháza igazgató-főmérnöke agyonlőtte magát. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

MINDNYÁJUNKNAK EL KELL MENNI

az EMSE által szombaton, június 4-én az ARANY BIKÁ szállóban rendezett

TÁNCZMULATSÁGRA

hol Bodán Margit és Szalma Sándor, valamint egy igen kedves debreczeni urleány fogják a közönséget szórakoztatni. o o o o o

Női- és férfi-kalapok formálását vállalja a

DEBRECENI
Kalapgyár
SZÉLL és KÓSA
PIAC-UTCA 63. SZAM.

A debreceni római katolikus kegyes tanítórend kétszázéves jubileuma.

Leégett egy uradalmi major magára. Rettenetes égháboruban volt része Szombathelynek az elmúlt éjszakán. A viharban a villám beleütött gróf Erdődy gyöngyösszöllősi majorjának a magtárába. A lángok csakhamar átsaptak a szomszédos melléképületekre, úgy hogy amire a szombathelyi tűzoltók megérkeztek, a tüzet nem lehetett többé lokalizálni. A kár óriási.

Girardi gyermek szalmakalapok mélyen leszállított árak mellett Frank Imrénél, Piacz-utca 43.

Meghosszabbították a zárórát. A tikkasztó júniusi éjszakában a Bika kávéház terraszán gyönyörködünk a cigány muzsikájában. Az éjféli közeleg s mi irigykedve emlegetjük a boldog pestieket, akik a közigazgatás gondoskodása révén egy órával tovább élvezhetik a nyári éjszakát. De a kávéház népszerű főpincére, Németh Lajos egy röpke hírrel izgalomba hozza az előkelő közönséget:

— Június 1-től kezdve a zárórát meghosszabbították!

— Hogyan? Meddig? — érdeklődik minden asztal.

— Eddig a vidéki záróra 12 óra volt. Mai naptól kezdve 24 óra lesz. A pesti záróra azonban továbbra is 1 óra maradt — felelt finom mosollyal a főpincér, akinek borralóját a kitünő vice és a megkeltőzött óraszámítás hatása alatt duplájára emeltük.

Fogorvosi és kozmetikai villamos készülékeket s villamos vasalókat készít s javít Földvári Debr. I. elektrotechnikai gyár. — Széchenyi-utca 55. Telefon 168.

Tangl Károly: Bevezetés a fizikába. Tangl Károly a műgyetem jeles fizikusa olyan alapvető munkával ajándékozta meg tudományos irodalmunkat, amelynek hiányát régóta érezte közművelődésünk világosabbá válik, hogy modern műveltség alapos és sokoldalú természettudományi tájékozottság nélkül nem gondolható el, annál érezhetőbbé válik oly művek szükségessége, amelyek a közönséget megbízható kalauzsként kísérik el a tudományok problémái, feladatai, eddig elért vívmányai és legközelebbi céljai területén. Tangl Károly rövid összefoglalásban ismerteti azokat az elveket, amelyek a fizikának, mint tudományrendszernek alapul. Anyaga kiválasztásában az a szempont vezette, hogy a legfontosabb ismereteket, a legvilágosabban közölje. Mint igazi induktív gondolkodó kísérletekkel és mérésekkel dolgozik, tehát az empiria módszereivel, ily módon nyert eredményekből vonja le általános érvényű igazságait. Nem mellőzi a matematikai formulákat, mert ezek a törvény legexaktabb szemléltetői, de nem követel az olvasótól több matematikai ismeretet, mint amennyit a középiskolai képzettségű és a fizika problémái iránt érdeklődő emberektől joggal elvárhat. Aki az alkalmazott fizika jelentőségével és a fizikai kutatás módszereivel, fejlődésével legmodernebb irányjaival tisztában akar lenni, annak Fangl Károly könyve megbecsülhetetlen szolgálatot fog tenni. A nagyarányú mű a Pantheon Ismerettárában jelent meg. Ára felfelé 138 korona és kapható a „Méliusz” könyvkereskedésben.

Sipkovits Béla üvegműipari vállalata Sziv-utca 15. Telefon 356. Hálószoza tükröket gyárt, üvegeket csiszol, hibás tükröket újjáfoncsoroz.

Frank Sándor nőidivat cégnél, Piac-utca 42., női felöltők, sportkabátok, selyem- és grenadin-ruhák, selyem-, grenadin- és opál-bluzok, tetemesen leszállított áron kerülnek eladás alá.

Debrecz város egész közönsége kivette a részét abból az ünneplésből, melyet a hálás tanítványok a debreczeni piaristák 200 esztendős jubileuma alkalmából rendeztek. — A kicsiny kezdetből hatalmas nevelő tényezővé emelkedett rendi munkásság megtudta találni a módot kulturmunkásságának minél szélesebb alapokra helyezésére s e munkásságának eredményes voltát az a sok-sok generáció mutatja, mely szellemi vezetésük alatt növekedve az általános művelődés és a magyar nemzeti eszme buzgó harcosává lett. Az az őszinte ünneplés, melyben a rendnek tegnap egy város és hatóságok, mint a testvérintézetek részéről része volt, újabb erőforrásul szolgálhat arra, hogy jövőnk munkásságát ama krisztusi, mindent átölelő szeretet s nemes magyar hazafias érzés szellemében fejtsse ki, mely számára a múltban és jelenben az elismerést biztosította.

A jubileumi ünnepély a szerda esti toronyzenével kezdődött, melyről tegnapi számunkban beszámoltunk, a tegnapi ünnepségekről pedig az alábbi részletes tudósításunk számol be.

A templomban.

Zsufolásig megtöltötte a róm. kath. templomot az ünneplő közönség, melynek soraiban ott láttuk városunk egy polgári, mint társadalmának illusztris képviselőit. Ott volt Kratochwill Károly vezérőrnagy, körletparancsnok, Szomjas Gusztáv főispán, Csóka Sámuel polgármester-helyettes, Magoss Gy. főügyész, a ref. lelkészek közül számosan, élükön Könyves Tóth Kálmánnal, Pokoly József egyetemi rektor, Materny Lajos ág. ev. esperes stb. — A közönség egy része be sem fért a templomba, hanem az utcára szorult.

Az ünnepélyes misét Lindenberger János dr. püspöki helynök végezte nagy segédlettel. Mise alatt a vegyeskar Führer D-dur miséjét énekelte művésziessé, továbbá Farkas Andor főgimnáziumi növendék énekelte szépen.

Mise után Pálffy Béla igazgató, mint a piaristák egykori növendéke, mondott lendületes, tartalmas beszédet, melyben kiemelte, hogy a jubileumi ünnepségeken felekezeti különbségek nélkül üdvözlí mindenki a rendet annak jeléül, hogy hivatását méltóan töltötte be, teljesítse tehát a rend a jövőben is ez a missziót ugyanolyan buzgalommal, mint idáig tette s akkor azt a sebzett testet, melyet Trianonban darabokra téptek, még meggyógyítani lehet. A piaristák 200 éves múltjuk hagyományain haladva, bele tudják oltani majd a magyar ifjúságba egy új ezredév erős hitét.

A neves egyházi szónok beszédét nagy figyelemmel hallgatta az ünneplő közönség.

A gimnázium udvarán.

A templomi istentisztelettel egyidejűleg a gimnázium udvarán szintén nagy közönség jelenlétében Révész László kegyesrendi tanár mondott misét, utána pedig Kanszky Márton tartott szép beszédet az új orientációnak szükségességéről, mely a jövő társadalmát kialakítani van hivatva a szeretet alapján, mely a szocializmus egyetlen igaz eszköze kell legyen s áthatja a sötét, sivár és a ragyogóan fényes ellentéteket.

A diszteremben.

Háromnegyed 11 órakor d. e. kezdődött a küldöttségek részvételével nagyarányúvá szélesedett jubileumi ünnepség legimpozánsabb része, melyet a Szent László-dalegylet nyitott meg Beethoven egy nagyon hatásos, szép darabjával, azután Than Gyula, mint a rendezőbizottság elnöke, mondotta el a Nemzeti Hírszekeret s a volt tanítványok nevében lelkes szavakkal nyitotta meg az ünnepélyt:

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Kétszáz évvel ezelőtt itt a Szent-Anna-utca és a Varga-utca sarkán mélyen tatózó árkok mentén, nád-fedeles kis viskóban, kezdette meg kulturmisszióját a kegyes tanítórend. Hogy ezt a szent hivatást vergődések és megpróbáltatásokon át, milyen glóriás sikerrel végezte, hivatott tényezők arany tollával került a magyar nemzeti kultúra ragyogó lapjaira.

Lankadatlan munkájukkal a rendfőedeles viskóból is gyönyörű templom, nemes egyszerűségében is imponáló gimnázium, majd nemzeti műveltségünknek a büszke emelkedő hajléka: a mai főgimnázium lett. Az ő kezükben, nevelési és oktatási rendszerükkel egyik úgy, mint a másik s ma már e díszes harmadik is — a hit, tudomány és hazaszeretet világitó fáklyája.

Lehetetlen volt tehát, ilyen közművelődési kulturmunka sikere és történelmi dátuma mellett némán, közönségesen elsiklani. Megdobbant rá a főgimnázium egykori ma élő diákjainak szíve, akik az élet viharában azokkal a kristályos szellemi és erkölcsi kincsekkel teljesítik honpolgári kötelességüket, a melyeket a szülei hajlékukon kívül, éppen e falak között soha nem lankadó lelkiismeretességgel nemzeti érzéssel és tudással csepegtettek a lelkükbe. Összejöttek a régi diákok lángoló lelkesedéssel és páratlan együtt érzéssel vették kezükbe a jubileumi ünnepség rendezését, hogy a maguk határtalan szeretetét és hálóját kifejezzék, a társadalomnak pedig módot és alkalmat nyújtsanak, hogy velük együtt hajtsa meg a hazafias paptanárok előtt az elismerés lobogóját.

Összeszorult a szívünk, mikor két héttel ezelőtt az egykori diákok serege összegyűlt ezen teremben és a felbredt emlékezők során kerestni kezdtük azokat a diáktársainkat, akik a lelkesülő mozzanatok során hiányoztak közülünk. Egy részüket elszakította tőlünk a halál, másokat szép hazánk erészakal megtépett részein nemzeti érzésükkel a megpróbáltatások kálváriás útjára sodort egy gyilkosan igazságtalan beavatkozás, sokakat pedig ott találtunk meg fájdalmas névsortomban, akiket a hősi halottak rubrikájában könyvelt el a

történelem Idegen földben alusszák örökalmukat. Drága hamaik felé boruló kis hantok szent tanui, hogy azokkal a honfiai erényekkel gazdagon áldozták véruket és éltüket drága Hazánkért, amelyeket e helyen hintettek beléjük. Emlékük kiolthatatlanul ég a szívünkben és lángolni fog almamaterünk aranybetűs márványtábláiról is. Megörökítése és megbecsülése a mi feladatunk. A reánk maradt kötelességet teljesíteni fogjuk, hiszen mi is a piaristák gimnáziumában szívtuk a levegőt és leheltük lelkünkbe azokat az erkölcsöket, melyeket megtagadni vagy cserben hagyni nem tudnánk soha.

Paptanárok nevelték belénk, a kikhez érte mérhetetlenül hálásak vagyunk. Megragadtuk az alkalmat, hogy soha el nem homályosuló hálánkkal tegyük működésükre az elismerés koronáját. Az egykori diákok mai ünnepélye, gyűlése ezt a feladatot szolgálja és az ő nevükben is köszönöm, hogy szeretett szülővárosunk ilyen illusztris képvisellete tisztelte meg ünnepélyünket és rakja tele a nemzet művelődés-apostolainak szánt elismerésünk koronáját rokon érzésének ragyogó dága köveivel.

A kegyes tanítórend kétszáz éves jubileumán megjelent magas küldöttségeket, a velük érő közönséget meleg szeretettel üdvözlöm s a főgimnázium ma élő egykori diákjainak ünnepélyes gyűlését ezennel megnyitom. (Lelkes éljenzés.)

Az elnöki megnyitó után dr. Ferenczy Tibor államrendőrségi főtanácsos emelkedett szólásra s izzó hangú beszédben tett tanúságot a szeretetről, elismerésről, háláról, mely a volt tanítványokat a kegyes tanítórendhez fűzi. Megköszönte azt a szellemi, erkölcsi tőkét, melyet tanáraiktól nyertek. — A külső fejlődés mellett csak egy maradt változatlan: a szellem, mellyel a rend a vezetést irányította. — Ebben látja a legnagyobb értékét a rend munkásságának, mely becses volt a múltban, de a jövőben is nagy szükség van rá. Bizonyosnak látja, hogy ez a szellem tohetővé teszi a lehetetlennek vábbra is élni s hatni fog s lelátszót: a rab országot körül fogó vasabroncs széjjel vetését.

A megéljenzett beszéd után Lindenberger János dr. püspöki helynök a váradi r. kath. egyházmegye s a helybeli hitközségi tanács nevében üdvözölte a kegyes tanítórendet, — melynek munkája — mondotta — mint csendes tavaszi eső hull 200 esztendő óta a magyar kultúra talajára s a hit, hazaszeretet s tudomány nemes virágait nevelte fel. Isten áldása kísérelje további nagy munkájukat.

A hivatásos üdvözlő szónoklat után emelkedett fel Baltazar Dezső dr. püspök s a tiszántúli református egyházkerület nevében a következő nemes egyszerűségű beszédet mondotta:

Mélyen tisztelt Rendház!

A debreczeni református kollégiumot és a debreczeni kálvinista egyházat is magában foglaló Tiszántúli Egyházkerület, mint a magyarországi egyetemes református egyház klasszikusan vezető egyházkerülete kiváló jelentőségű a magyar nemzeti művelődés kifejlődése folyamában azzal érte el, hogy a felvilágosodottságban adott józan szabadság és okos haladás követelményeit szépen tudta egyesébe hozni azon konzervatív alapokkal, melyek az evangélium örök isteni és nemzeti génusz örök emberi

tartalmát képezik. Ebben a hivatásban társnak és testvérnek látta maga mellett a magyarországi kegyes tanítórendet, melynek homlokára rokon törekvések és eredmények fonták a történelmi érdem bábérleveleit hervadhatatlan koszorúvá. Ezért benső, természetes a mi üdvözlésünk, amellyel illetjük a nemes rendházat áldásos életének 200 esztendő jubileuma alkalmával. De természetes és benső az áldáskívánásunk, melyet a rend hagyományos nyomokon haladó és kultúra szellemében fejlődő jövődjéhez fűzünk. Legyen Isten áldása a rendházon, annak jelen és jövő munkáin időtlen időnkig!

A püspöknek mély hatást tett szavai után dr. Haendel V. egyet. tanár az ág. ev. egyház nevében mondott üdvözlő beszédet, utána pedig Csűrös Ferenc kultúratanácsnok Debreczen város részéről köszöntötte a rendet a következőkben:

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Minekünk, mindenkitől elhagyott, letiport, árva magyaroknak minden alkalmat meg kell ragadnunk, hogy nemzeti műveltségünk fényét megcsillogtassuk.

Meg kell ragadnunk egyrészt magunkért, hogy jobb jövőbe vetett hitünket alátámasszuk. Másrészt a külföldi közvéleményért, hogy annak tudatába beleégyessük a magyar faj kulturális hivatottságát.

Ilyen alkalom a mai.

Egy kétszáz esztendő múlta visszatekintő tanítórendet ünneplünk. Husz davennium alatt a magyar középosztály fiatalok ezreit és ezreit nevelte föl művelt jó hazafiakká a piarista rend.

Az országos politikába nem szólta bele „Kalaranti József fiait”, de annál értékesebb és annál mélyrehatóbb kulturális munkát végeztek a tantermek kathedráin és rendházain csöndes, tudományos buvárkodásra berendezett könyves szobáiban.

A piarista rend adta a magyarságnak Horányi Eleket, a magyar irodalomtörténet egyik megalapozóját. Az ő kebeléből került ki Révai Miklós, az Elaborator Grammatka európai hírvető tudós szerzője, a magyar nyelvtudomány lángoló hazafisága apostola. A szegedi piarista rendház egyik csöndes szobájában írta ősmagyar tárgyú regényeit Dugonics András, a magyar regényírás apja.

Kívülök egész sora a derék tudósoknak és kiváló tanároknak hirdette a magyar haza forró szeretetének magasztos igéit.

Negyvennyolc éves korában pedig ott hagyva könyvet, tantermet, a csatamezőkön forró vérükkel pesztelték meg hirdett igéik igazságát a derék, hazafias piaristák.

Hagyományos erős magyarságuk, soha meg nem csökkent hazaszereték a magyar tanítórendek között a legnépszerűbbé tette őket.

Huszonnégy középiskola tantermeiben szórták a magyar műveltség kincseit a tudománysozjas gyermeklelkükbe.

Fájdalom, a trianoni béke ezekből is többet idegen impérium alá kényszerített.

De a piaristák ott sem tagadták meg magyar voltukat. Helyükön, mint a pompéji katona a gránátosokban, kitartanak mindvégig és rendházaik, mint a magyar kultúra őrszemei virrasztanak az idegen megszállás idejében, míg jön a virradat.

Debreczen város Tanácsa nevében szívből köszöntöm a jubiláló tanítórend debreczeni képviselőit és hihető szívvel kérem a magyarok Istenének áldását további hatafias munkájukra.

Nagy tetszéssel fogadott beszéde után, a küldöttségek ve-

Ruppert Rezsőt felszólították, lépjen ki a kisgazdapártból.

— Az Egyetértés tudósítójától. —

Budapest, június 2. A kisgazdapárt intéző bizottságának ülésén szóvá tették, hogy Ruppert Rezső dr. aláírta Rassay Károly határozati javaslatát, hogy a nemzetgyűlés szeptember havában írja ki a törvényhatósági és községi vá-

lasztásokat. Az intéző bizottság felszólította Ruppert Rezső drt., hogy lépjen ki a pártból. Ha ennek Ruppert Rezső dr. nem tette eleget, ügyét a pártértekezlet elé viszik.

zetői a következő sorrendben köszöntötték a piaristákat:

Nábráczky Béla főjegyző a megye nevében, Pokoly József rektor az egyetem nevében, Ady Lajos a tankerületi főigazgatóság nevében, Unger Gusztáv a r. kath. iskolaszék részéről, Uray Sándor a ref. iskolaszék nevében, Bessenyei Lajos dr. a tanári kör, Gergits Károly főügyész helyettes az ügyészség, Dávid Gyula a Baross Szövetség, Radó Rezső az ipar- és keresked. kamara, Karai Sándor a ref. főgimnázium, dr. Kardos Albert a reáliskola, Koncz A.-né a ref. leánygimnázium, Mellau Márton a Szelecsintézet, Szele György a ref. tanítónőképző, Markovits Árpád a siketnéma-intézet nevében.

A beszédek elhangzása után dr. Vörös Cyrill a rend kormánytanácsosa mondott gondolatokban gazdag köszönő beszédet a rend nevében a meleg ünnepeltetésért, mely — mint mondotta — személyileg is nagyon lelkesítőleg hatott rá s új erőt sugároz az a rendre. — Midőn a nagy, magyar város közönségét, az iskola volt növendékeit, jelenlegi ifjúságát üdvözlő, dokumentálva látja megjelenésükben a bizalmat, mellyel a rend iránt viseltettek. Igéri, hogy a rend továbbra is azon az uton fog haladni, melyen haladva a kétszáz év tellett.

A tartalmas, szép beszéd után a Hymnusz hangzott fel, majd Than Gyula megköszönte a küldöttségek megjelenését s az ünnepélyt bezárta.

Az aulában.

Az eloszló közönség megállt a gimnázium aulájában, — hol a lepellel letakart falrészlet előtt Husz Lajos polgári iskolai tanár, volt piarista növendék, mondott beszédet, melynek végzetével láthatóvá lett a vörös

márvány emlék-tábla, mit a hálás tanítványok helyeztek el. A táblán a következő felirat olvasható:

1721—1921.

Ezen emléktáblát a kegyes-tanítórend debreczeni küldetésének kétszázados jubileumán a gimnázium egykori diákjai 1921 unius 2-án helyezték el hálás elismerésül annak a hivatásnak és eredménynek, melyet a kegyestanítórend hit, tudomány, hazafiságtól áthatott tanítási és nevelési rendszerével szerzett magyar hazánk tisztult metropolisában Debreczenben elért.

A temetőben.

A déli órákban az ünneplők egy része kizarándokolt a temetőbe is, hogy koszorút helyezzen a rend Debreczenben elhunyt tagjainak sírjára. Itt a Szent László-dalegylet énekelt el gyönyörű együttesben Nagy K.: Gyászadalát s dr. Unger József adózott bensőséges szavakban a rend elhalt munkásai emlékezetének, kik jó polgárokat neveltek a magyar hazának. A sir megkoszorúzása után Piacsek István gimnázista beszélt a mai tanuló ifjúság nevében, a Szent László-dalegylet pedig szép énekkel fejezte be a kegyeletes ünnepélyt.

A színházban.

Délután négy órakor nagy, szép közönség jelenlétében folyt le a Csokonai-színházban a folytatólagos diszünneplő, — melyet a főgimnáziumi énekhar nyitott meg, a precíz betanultsággal elénekelt Hymnusszal. A prologust ifj. Liszt Nándor írta és szavalta el lelkesen. Mustó Sándor és Mészáros Tibor főgimn. tanulók Donizetti: Lucia di Lommormoer c. négykezes zongora szerzeményét játszott.

ták el pompás precizitással. Az ünnepi beszédet Hogyor József főgimn. igazgató tartotta. Mély tartalmu beszédét az érdeklődő közönség nagy figyelemmel követte s végeztével elismerő tetzésnyilvánítással honorálta. — Farkas Andor, egy fiatal gimnazista kellemes hangon énekelt érzésteljes irredenta dalokat, Kardoss Géza színigazgató pedig Vörösmarty Vén cigányját szavalta el. — Száma után szünni alig akort a dörgő taps. Cherubini Ave Máriaját Fischer Rudolf és Mustó Sándor adták elő gordonkán és hegedűn nagy művészi készséggel. Zivuska Andor néhány jól sikerült poémával kedveskedett megértő közönségének. — A Nádasdy—Jakucs—Kollventz—Müller vonósnégyes Haydin: B-dur quartettjével szaporította eddigi komoly sikereit. — A templomi énekhar a Hiszekegyet mutatta be tökéletesen harmonikus előadásban. A magyar dal című melodramát Peller György szavalta el ügyesen, a szóló ének-részleteket pedig Kiss Béla és Fischer Rudolf jó hangja érvenyesítette hatásosra. Az ünnepélyt Pintér: Kalazanti szelleme c. dramolettje zárta be, melyben képességeikkel Szegedi József, Tóth László, Piacsek István tüntek ki a jó együttesből.

A jól sikerült ünnepélyről nagy meglepéssel távozott a nagyszámú közönség.

A bankett.

A róm. kath. gimnázium volt növendékei este az Angol királynőben vacsorára gyűltek össze, amelyen rendkívül sokan vettek részt s mindvégig emelkedett hangulatban folyt le.

SPORT

Megsemmisített II. osztályú mérkőzés. A múlt vasárnap játszotta le a Kisvárdai T. E. és a Nyiregyházi Törekvés döntő jelentőségű bajnoki mérkőzését. A mérkőzés izgalmas keretek között zajlott le és a sovén nyiregyházi közönség a bíró és a vendégcsapatot is majdnem inzultálta. Mindezek tetejébe a Törekvés három igazolatlan játékost is szerepeltetett. Az intézőbizottság a KTE óvására megsemmisítette a mérkőzést és újrajátszását rendelte el, azonkívül a Törekvés pontjából két büntetőpontot levon. A fegyelmeztellen egyesülettel még külön is fog foglalkozni az intézőbizottság.

A Hajduböszörményi T. E. atletikai versenye. Vasárnap, június 5-én rendezte a HTE Hajduböszörményben nagyszabású atletikai versenyt. A versenyen több neves fővárosi atléta indul. Debreczenből a DEAC és a debreczeni MOVE atlétái indulnak. A verseny után nagy táncmulatság lesz.

A bajnokság finise. A vége felé közeledő bajnoki szezon hétről-hétre érdekesebb mérkőzéseket hoz, amelyek mind döntő sullyal bírnak a bajnokság sorsára. A DVSC múlt heti veresége folytán csak minimális pontelőnnyel vezet még és így a hátralevő mérkőzéseknek ugyan csak nagy fontossága van. A vasárnapi DMTK—DKASE mérkőzés bár nem befolyásolja az első helyet, azonban a további mérkőzésekre vonatkozólag a csapatok formája lényeges következtetést fog nyújthatni. A DKASE veresége folytán

Az Est
utcai árusítását betiltották
Az Est
Debreczenben dohány-
tőzsdékben kapható ::

Dollárt
és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt
legegyszerűbben veszek
Simon György
Debreczen, Kossuth-utca 11.

Férfi ingek
2gallérral
kiszárolva **240 korona**
Divatkalapok 290
Puha gallér 18
Nyakkendők 60
Herman
NÁNDOR ÉS TÁRSA
lehérmény készítőik
Piac-u. 10. Bikával szemben.

Női kalapokat!
3 nap alatt fest és alakít a
„TURUL”
Piacz-utca 32. szám.

könnyen elvesztheti a III-ik helyet és a DTE eléje kerülhet. A DMTK inkább erkölcsi kérdést jelent a vasárnapi mérkőzés és a mult heti nagyszerű formája alapján sánszot is kell adnunk a győzelmére. Az érdekes mérkőzés a Diószegi-uti pályán lesz.

Megővta a DKASE a DEAC mérkőzést. A bajnoki szezon ismét szolgál egy érdekes komplikációval, amennyiben a DKASE megővta a DEAC-cal játszott mérkőzését. A DKASE óvását arra alapítja, hogy a DEAC Emerling nevű játékos a mult hetekben Budapesten is résztvett az UTE ifjúsági csapatában. Az óvással az intézőbizottság a jövő héten fog foglalkozni.

DTE II DVSC II. A mult vasárnap játszotta a két tartalécsapat szövetségi díjmérkőzését, amely az idő rövidege folytán 15 perccel hamarabb ért véget. Az intéző bizottság kötelezte a két csapatot, hogy az elmaradt 15 percet vasárnap délelőtt 10 órakor ugyanazon játékosokkal játsszák le.

A DSC felkéri ugy az I., mint az I-b. játékosait, hogy a pénteki tréningen a Nagyerdőn jelenjenek meg.

Az új menetrend.

Budapest—Debreczen—Nyiregyháza.

Budapest—Debreczen—Nyiregyháza között egy új gyorsvonatpár helyezték forgatomba. — Budapest nyugati p. u.-ról indul hétfőn, szerdán és pénteken 13 óra 50 p. (d. u. 1 óra 50 p.), ellenirányból érkezik B.-pest nyugati p. u.-ra 14 óra 20 p. d. u. 2 óra 20 p.) kedden, esütörtökön és szombaton.

A Budapest—Debreczen között közlekedő és jelenleg Budapest nyugati p. u.-ról d. u. 1 óra 55 perckor induló, valamint a Budapestre d. u. 1 óra 10 perckor érkező személyvonat megszűnik. Helyette Budapest—Debreczen—Nyiregyháza—Szerencs között egy új éjjeli személyvonatpár fog naponta közlekedni. Budapest nyugati p. u.-ról ind. 20 óra 30 (este 8 óra 30), ellenirányból érkezik Budapestre 8 óra 45 (reggel 8 óra 45 p.). Utóbbi vonat június hó 1-én Budapestre még nem érkezik.

A jelenleg Budapest nyugati p. u.-ról reggel 7 óra 40 perckor Nyiregyháza felé induló és a Budapestre este 6 óra 45 perckor érkező debreczeni személyvonat naponta fog közlekedni. Budapest—Debreczen—Nyiregyháza—Szerencs között Budapest nyugati p. u.-ról már 7 órakor (reggel 7 órakor) fog indulni, Budapestre pedig 20 óra 35 perckor (este 8 óra 35 p.) fog érkezni.

Budapest—Békéscsaba.
A jelenleg Budapest nyugati p. u.-ról d. u. 3 óra 30 perckor induló és ide d. u. 12 óra 40 perckor érkező békéscsabai személyvonatpár megszűnik. Helyette egy új éjjeli személyvonatpár fog naponta közlekedni. Budapest nyugati p. u.-ról indul 20 óra 40 p. (este 8 óra 40 p.), ellenirányból érkezik Budapestre 6 órakor (reggel 6 óra).

Utóbbi vonat június 1-én Budapestre még nem érkezik.

A Budapest nyugati p. u.-ról jelenleg reggel 7 óra 10 perckor Békéscsabára induló és az onnan Budapest nyugati pályaudvarra este 8 óra 15 perckor érkező személyvonat Budapest nyugati pályaudvarról 7 óra 30 perckor (reggel 7 óra 30 perckor) indul, illetve Budapestre 19 óra 50 (este 7 óra 50 perckor) érkezik és naponta fog közlekedni.

A helyiérdekű vasutakon a vonatok menetrendei részben a helyi igények jobb kielégítésére, részben új csatlakozások létesítése végett szintén lényegesen megjavulnak, ami a vonatok illetve a közlekedési napok mennyiségének szaporításában jelentkezik.

Bővebb felvilágosítást nyújtanak az összes állomásokon kifüggesztett kivonatos menetrend hirdetések.

Budapesten, 1921. évi május havában.

Az Igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. SZATAI FERENC.

KIADJA:

Debreczen sz. kir. város és a Tiszántuli ref. egyházkerület könyvnyomda-vállalata.

Száraz tűzifa

öles és aprított fa a legolcsóbb napi áron azonnali szállításra.

Mész

hőfehér, darabos és oltott, cement, kátránypapír, cserép, téglá beszerezhető vagononként is

BARTHA fatelepén

Ispotály-u. 3b. Telefon 785.

DOLLÁR szokol, lei és mindenféle arany és ezüst pénz vétele és eladása

Tőzsdei megbízások. Külföldi kifizetések (Dovizák).

RANKAI bankirodája

Debreczen, Degenfeld-tér 6. szám (Kenyérpiac). Telefon szám 209. és Piac-utca 67. szám (Frohner-szálloda). Telefon szám 407.

Fűszerkereskedők figyelmébe!

Szeszből készült tiszta

Ecetet

legolcsóbban szállít

Gyári ecetraktár

Csapó-u. 28. Telefon 1090.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseik díja hétköznapiakon 10 azóig 15 korona, minden további azó 2 kor. 1 K 50 fill. Vasárnap 10 azóig 20 kor., minden további azó 2 kor. Vastagabb betűkből szedett azavak kétszeresen lesznek felezámitva. Vidékről hirdetői díj postabélyegekben is beküldhető. Hirdetéseket mindenkor déli 12 óráig kérjük feladni. Telefon szám 14.

Allást keresők, valamint akiknek alkalmazottra van szükségük házvevők

vagy

akik házukat el akarják adni,

eredményt csak úgy érnek el, ha megfigyelik az

„Egyetértés“

hirdetési rovatát, mert ottan mindent biztosan megtalálnak, amire szükségük van. ++++++

Ajánlat

Elcsérélném

Egymalom-utcai 1 szoba konyha, speiz, fáska-marából álló lakószobát hasonlóval, a Péterfal részén. Cim a kiadóhivatalban. 2430

Szeplő és májfolt

ellen legjobb a Fáy-crém és Fáy-szappan, mely ismét békebeli minőségben kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc Arany egyszerű gyógyszerárában, színház mellett. 2086

Kész

festett butor kapható és megrendelhető Kiss Gyula asztalosnál, Burgundia-utca 18. 1851

Mindennemű

használt ingóságot vesz és elad: Pribil, Csapó-u. 28. 2263

Vételre ajánl

kisebb-nagyobb tanács birtokot és házakat LANG bank, ingatlan iroda Csapó-u. 28. Mindenféle ingatlan eladásra megbízást elfogad.

Mész,

prima minőségű, fával égetett, darabos, deszka, épületfa, léc, zsinóly, drugár, nyírfarud, kutosor, cserép, fedéllemez legutányosabbban, leszállított árban kapható:

MEZŐ ARMIN fatelepén, Wesselenyi-tér 6. Berta malom mellett.

Székely László

miskolci író könyve

„Orgona“

kapható a „MÉLIUSZ“ könyvkereskedésben Ferencz József-ut 26

Nyári Mulatságok

részére konfetti kapható a „MÉLIUSZ“ könyv- és papirkereskedésben Ferencz József-ut (Piac-u.) 26. szám.

Kereslet

Gazdasszony!

házzvezetői állást keres tisztességes, egyedül álló özvegy asszony. Cim a kiadóban.

Vizsgázott

fűtő, továbbá tanult géplakatos és egy vas-esztergályos a Stern kefégyárba felvételnek. 2434

Pénztárnoknő

ellenőröz cassához azonnali belépésre felvesszünk. Révi likörgyár, Hatvan-utca. 2431

Két

jó munkás cipészegéd felvételnek. — Nyil-utca 125, Berecz. 2433

Tanuló leányok felvételnek a városi nyomdában. 2239

Helyi piacon

jártas élesztőkíhordó asszony, valamint egy jó családból való fiu fizetés-sel tanulónak felvételük Kupfer Ignác list és fűszernagykereskedésében, Bádógos-utca. 2428

Eladás

5000 darab téglá eladó. Kisebb mennyiségben is. Bercsényi-utca 24. 2388

Makulatur

5 kg-os csomagban eladó a kiadóhivatalban.

Bagamérban,

a főtéren egy vendéglő 5 szobás lakással, melléképületekkel, külön önálló épülettel eladó. Értekezni lehet Lakatos S.-jegyző ural. 2432

Szép

nagy ház istállóval, a piachoz közel, eladó. Cim a kiadóban. 2435

Hivatkozunk az Egyetértés hirdetéseire.

A Tiszántuli Pénzváltó Bank

árubizományi és általános ügynökség Debreczen, Csapó-u. 19. Reinbold, Szilágyi és Társal cég foglalkozik a banküzlet minden ágazatával.

Bevált a legmagasabb napi árfolyamon:

Dollárt, leit, sokolt stb., különféle bélyegzett bankjegyeket, külföldi és régi arany- és ezüst érempenzket, utalványokat stb.

Szálkai-utca 6. sz. a. ház olcsón eladó, három szobás lakás azonnal elfoglalható. Esetleg külsőségi kisebb házzal elcsérélhető.

Timárok figyelmébe: 40—41%-os folyékony, 52%-os szilárd tölgyfakivonat 26—30 koronáért különként ingyen hordóval és ládával kapható. Vaggonkételeknél nagyobb árengedménnyel.

Hüvelyeseket (bab, borsó, lencse) vaggontételekben minden mennyiségben átveszünk és elhelyezünk.

Prima retorta bükkfaszén, száraz tűzifa, kőszén, kenő- és henger-olajok kaphatók előnyös árban, minden mennyiségben, azonnali szállításra.

Prima 68%-os szinszappant és olvasztott fagygyút maximális áron alul kaphatnak viszonteladók és termelők nálunk megtekinthető minták szerint bármily mennyiségben, azonnali szállításra.

Most jelent meg!

Háztulajdonosoknak, bérlőknek, kereskedőknek egyaránt nélkülözhetetlen a legújabb

LAKÁSRENDELET,

mely az eddig megjelent összes hasonló rendeleteket hatályon kívül helyezve, új rendelkezéseket tartalmaz a requirálásra, felmondásra, béremelésre nézve.

Magyarázattal ellátta dr. Buczy Ferenc ügyvéd, volt lakás-hivatali előadó, a debreczeni háztulajdonosok egyesületének ügyésze.

Kapható a kiadó „MÉLIUSZ“ könyvkereskedésben, valamint minden könyvesboltban.